

Verslag GroenLinks themacafé van 12 september 2017 "Heeft de jeugd de toekomst?"

Een 15 tal mensen hebben met grote belangstelling en betrokkenheid deze avond bezocht.

Met inleidingen van Willemijn Markhorst, buurtcoach in Wehl en op dit moment aanspreekpunt voor jeugd en gezin in Wehl, Jeffry Gemmink, jeugdtoezichthouder verbonden aan het JIT (jeugd interventie team) bijgestaan door Patrick als ervaringsdeskundige.

Willemijn begint haar inleiding met het laten zien van een korte film over de rol en functie van de buurtcoach (te vinden op <https://www.youtube.com/watch?v=kM73UWhvfmk>)

Zij heeft als achtergrond ervaring als jeugdzorgwerker (eerder gezinsvoogd). Nu is zij aanspreekpunt voor jeugd en gezinsproblematiek in Wehl. Per 1 januari 2018 is het plan om de functie van jeugd en gezinswerker te starten. Dit zal betekenen dat de buurtcoach zijn generalistische functie op het gebied van jeugd verdwijnt en er gekozen wordt voor een specialist. Doordat deze specialist ook zorgt voor de taak die nu bij de jeugdconsulent hoort, zal de doorlooptijd waarschijnlijk versnellen. En krijgen kwetsbare gezinnen snelle hulp en hebben zij 1 aanspreekpunt.

Jeffry is jeugdtoezichthouder en al een jaar of 15 betrokken bij het jongerenwerk in Doetinchem in allerlei functies. Hij is lid van het jeugdinterventie team (JIT) Het Jeugd Interventie Team (het JIT) begeleidt jongeren van 12 tot en met 27 jaar die problemen hebben met verschillende onderwerpen, zoals onderdak, geld en schulden, school, werken, gezin en familie, vrije tijd en vrienden.

Het Jeugd Interventie Team is een samenwerkingsverband tussen stedelijk jongerenwerk, jeugdtoezichthouders, politie, IrisZorg, buurtcoaches en leerplicht. Signalen en acties uit de wijk worden door de verschillende partijen op elkaar afgestemd. De jeugdtoezichthouder legt contact met overlast gevende jongeren en leidt ze waar mogelijk naar een Buurtcoach, Stedelijk Jongerenwerk of initiatieven zoals Jimmy's, of Passies en Talenten. Daarnaast zijn er convenanten met het voortgezet onderwijs.

Jeffry heeft Patrick meegenomen als 'ervaringsdeskundige', d.w.z. Patrick is een voormalig jongere met meervoudige problemen die in zijn jeugd enige tijd door Jeffry is begeleid en nu uiteindelijk een hardwerkende huisvader is geworden, met een vrouw en twee kinderen. Patrick zal zijn levensgeschiedenis vertellen en Jeffry vraagt ons vooral te letten op de cruciale momenten waarop een interventie van de hulpverlening mogelijk was geweest, maar er toen niet kwam waardoor hij steeds verder afgleed, uiteindelijk tot in een criminele jeugdbende.

Cruciale momenten zijn om te beginnen al bij zijn geboorte: een moeder van 15, opgevoed door Opa en Oma en als hij, als 10 jarige, toch weer bij zijn moeder wil wonen bleek de verstandhouding met stiefvader al snel onhoudbaar. Toch verloopt zijn basisschool zonder problemen, de school staat er niet bij stil dat zijn opa en oma niet zijn ouders zijn. Als hij 12 is wordt zijn opa doodgestoken in een café, dat lijkt niet meteen een dramatisch effect op hem te hebben. Maar wat wel gebeurt is dat hij meer de straat op gaat, contact krijgt met een groep jongeren waarvan velen al boven de 16; dat is wel stoer en spannend. Hij komt op de het Rietveld Lyceum (Havo) maar verzuimd zo vaak (waar is de leerplicht ambtenaar, de jeugdhulp?) dat hij uiteindelijk naar het VMBO moet. Hij is vaak op straat, de

groep is als familie waar hij zich thuis voelt. Ze roken, drinken veel, gaan naar de stad om te vechten (waar is jongerenwerk?), plegen inbraken, overvallen op middenstanders, woningovervallen, heling, openlijke geweldplegingen, vermogensdelicten etc.. De groep geeft status. Hij komt in de cel (eerste keer verhoor cel is een breekmoment), eerst een aantal keren voor een paar uur, ook dat geeft status. Dan voor 24 uur, daar schrik je even van, maar ook dat went. (waarom komt er niemand in de cel vanuit de hulpverlening?) Uiteindelijk vastgezet voor drie maanden (eerste keer huis van bewaring is ook een breekmoment). Uit de gevangenis begint het oude leven gewoon weer, de reclassering laat te lang op zich wachten om daar invloed op te kunnen hebben. Hij wordt voor een tweede keer drie maanden vastgezet, maar inmiddels heeft hij een vriendin die hem duidelijk maakt dat ze niet langer bij hem blijft als hij niet verandert. Na die tweede keer verhuist hij, met vriendin, naar Arnhem om op die manier de groep niet meer tegen te hoeven komen. Nu woont hij inmiddels weer in Doetinchem, heeft een baan en een gezin. En hij zou graag zijn expertise willen gebruiken om jongeren in problemen te helpen. Ook Jeffry zou dat graag zien. Probleem is echter de VOG (verklaring omtrent gedrag), hij heeft nog een strafblad en de opleiding, hij moet bovendien voldoende geld verdienen en kan er nu geen opleiding naast doen. (Voornamelijk bij jongeren die eenmalig de fout zijn ingegaan en jongeren die hun leven serieus hebben gebeterd, blijft het niet verkrijgen van een VOG ze vaak wel erg lang onnodig achtervolgen.)

Het verhaal van Patrick laat zien dat er in zijn leven allerlei momenten zijn geweest waarin hulp gegeven had kunnen worden en daarmee wellicht was voorkomen dat hij een multi probleemjongere zou worden. Voor de huidige situatie is dat een les.

Behoor je eenmaal tot zo'n groep, aldus Patrick, dan heb je weliswaar problemen, maar dat vind je zelf niet. Alleen maar op momenten als het tegen zit, je ruzie hebt, maar dat stop je snel weer weg. Als een jongerenwerker er op dat moment zou zijn en als je die had vertrouwd, dan zou er wellicht iets kunnen gebeuren. Maar jongerenwerkers vertrouwd je niet, die willen je dingen laten doen waar je geen zin in hebt. Contact met zo'n groep leggen is niet makkelijk als buitenstaander, je moet de 'taal' spreken, zelfde ervaringen hebben. Willemijn herkent dat, zij merkt dat zij na een jaar nog steeds weinig toegang heeft tot de groep jongeren in Wehl. Een ervaringsdeskundige als Patrick zou die toegang wel hebben en hij zou dit ook graag willen als hij de kans krijgt.

Gelukkig is de situatie in die 19 jaar wel verbeterd. Buurtcoaches hebben contacten met de basisscholen en komen er om vertrouwen te winnen en een gezicht te geven aan de 'hulpverlener'. In het voortgezet onderwijs is dat moeilijker maar wordt middels projecten als sexting, mediawijsheid, loverboys geprobeerd contact te leggen. Als een kind op de basisschool probleemgedrag vertoont, wordt de buurtcoach gewaarschuwd en dat doet ook de mentoren van het voortgezet onderwijs.

Na de pauze geeft de fractie van GroenLinks aan op welke wijze zij met jeugdbeleid is bezig geweest de afgelopen periode en geeft de programmacommissie van GroenLinks aan welke prioriteiten zij hebben voor de aanstaande raadsperiode.

Enkele punten hieruit:

- jeugd en jongerenbeleid dient samen met jongeren gestalte te krijgen.
- de fractie heeft dan ook de afgelopen periode samengewerkt met de jongerenraad
- op scholen zijn lessen over democratie verzorgd
- wachtlijsten moeten voorkomen worden, er mag niet te krap zorg ingekocht worden.
- snel contact met jongeren waar het mis dreigt te gaan is van het grootste belang.
- speciale aandacht voor kinderen in armoede. Uitbreiding meedoen arrangement
- gericht beleid voor minderjarige asielzoekers
- in samenwerking tussen gemeente en scholen te ontwikkelen
- antidiscriminatiebeleid om polarisatie tegen te gaan.

Na een inventarisatie besluiten we de volgende vragen aan de inleiders voor te leggen:

1. Wat gebeurt er met jeugd in problemen die niet zo aan de weg timmeren?
2. Worden jullie geconfronteerd met wachtlijsten in de specialistische zorg?
3. Buurtcoaches zijn nu generalisten, jeugdwerk wordt een specialisme, hoe kijken jullie tegen die verhouding specialisten generalisten aan?
4. Bij jeugdbeleid moeten we meer luisteren naar de jongeren zelf, hoe doen jullie dat?
5. We horen steeds over jonge mannen, hoe zit het met jonge vrouwen?
6. Waarom werken we niet regionaal, Doetinchem is immers centrumgemeente
7. Zijn er getallen bekend omtrent de omvang van de problemen?

t.a.v. 1: Hier geldt: de grootste zorg is de zorg over de dingen die je niet weet... Maar het jongerenwerk doet wel moeite deze groep op te sporen via sociale media, het opzoeken van gamers, contacten met verenigingen, contacten met scholen. Er is echter een groep die niet meer op school is, wel een startkwalificatie heeft (havo of vwo diploma of mbo op minimaal niveau 2) en dus niet meer leerplichtig is en thuis op de bank zit, of op een zolderkamertje, het verder niet weet, maar ook onzichtbaar is voor de hulpverleners. Vroeg of laat komen leden uit die groep weer op en is hulp alsnog nodig terwijl er jaren verloren zijn. Specifieke groep waarvoor aandacht nodig is, is de groep loverboy-meisjes, sexting slachtoffers, die als ze eenmaal een loverboy hebben volledig uit beeld raken.

t.a.v. 2: Wachtlijsten zijn niet zozeer het probleem in Doetinchem op dit moment. Het probleem is veeleer dat jongeren met meervoudige problemen zo moeilijk een plaats krijgen in de 2^e lijns zorg omdat deze instellingen zo snel zeggen dat niet zij, maar de ander de eerst aangewezen instantie is om de zorg te verlenen. Heb je als jongere schulden, geen werk, geen woonplaats en ben je aan de drugs dan zegt de een je moet eerst afkicken voordat we met je schulden bezig kunnen zijn, de ander je moet eerst een woonplaats hebben, de volgende er moet eerst iets gebeuren aan de schulden, etc. het lijkt of instanties niet graag te maken krijgen met cliënten waarmee zij niet kunnen scoren. Het probleem is daarbij dat sommige 2^e lijns instellingen een monopolie positie

hebben en zich die houding ook denken te kunnen permitteren. De uitvoerend jongerenwerker die hiermee te maken krijgt kan via de leidinggevende, de wethouder of de pers het uiteindelijk wel voor elkaar krijgen dat er hulp komt, maar dat zou toch eigenlijk anders moeten. De gemeente zou hierop sterker moeten sturen, instellingen dwingen tot samenwerking op straffe van het niet verlengen van het contract met die instelling.

t.a.v. 3: voor de pauze is aangegeven dat er voor het jeugdwerk in de toekomst specialisten aangesteld zullen worden. De vraag is verder niet meer aan de orde geweest.

t.a.v. 4: is wegens tijdgebrek niet meer aan de orde gekomen

t.a.v. 5: meiden: er wordt aandacht besteed aan de groep meiden en aan de specifieke meidenproblemen zoals loverboys, sexting. E.d.

t.a.v. 6: regionaal werken. Jeffry benadrukt dat Doetinchem een centrumgemeente is. Jongeren houden zich niet aan gemeente grenzen. Er moeten dringend afspraken komen over een gezamenlijke aanpak, informatie uitwisseling e.d.

t.a.v. 7: er zijn kengetallen bekend over de omvang van de verschillende problematieken.

Aan het eind van deze bijeenkomst komt nog eens naar voren dat Patrick ons op een overtuigende manier de problematiek heeft geschetst. Als ervaringsdeskundige kan hij een belangrijke rol in dit werk vervullen. Probleem is echter de VOG en zijn gebrek aan opleiding. Menigeen vraagt zich af of hiervoor geen oplossing te bedenken is. Er wordt op dit moment door Jeffry en anderen onderzoek gepleegd naar de haalbaarheid op wettelijke gronden, scholing, VOG, baangarantie etc.